

Course outline

หลักสูตร การบริหารความเสี่ยงองค์กร (Enterprise Risk Management)

(หลักสูตร 1 วัน)

โดย อาจารย์ ดร.อมรศักดิ์ กิจชนานันท์

ทำไมหลักสูตรนี้จึงสำคัญ?

“น้ำท่วม 9 จังหวัดภาคกลางเป็นเวลากว่า 3 เดือน โรงงานในนิคมอุตสาหกรรมทั้ง 5 แห่งต้องหยุดดำเนินการ”

“แผ่นดินไหวในทะเลอันดามันจนเกิดสึนามิ เศรษฐกิจและธุรกิจเสียหาย ผู้เสียชีวิตจำนวนมาก”

“ไฟฟ้าดับทั้ง 14 จังหวัดภาคใต้ของไทยกว่า 15 ชั่วโมง”

- ◎ ตัวอย่างเหตุการณ์เหล่านี้อธิบายถึง “ความเสี่ยง” ที่เกิดขึ้นจนสร้างผลกระทบรุนแรง กว้างขวาง เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในส่วนหนึ่งของประเทศอาจส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจและธุรกิจทั้งอุตสาหกรรมได้ เช่นเดียวกับวิกฤตที่เกิดขึ้นในประเทศหนึ่ง ก็อาจส่งผลกระทบต่อธุรกิจในประเทศไทยได้เช่นกัน หากองค์กรใดไม่พร้อม ผลกระทบย่อมรุนแรงกว่าองค์กรที่มีการบริหารความเสี่ยงดีกว่า
- ◎ โลกปัจจุบัน ปัจจัยสิ่งแวดล้อมทางธุรกิจมีความไม่แน่นอน เปลี่ยนแปลงรวดเร็ว ผันผวน เช่น ราคาน้ำมัน พฤติกรรมผู้บริโภค การเมือง ภัยพิบัติทางธรรมชาติ ฯลฯ หลายปัจจัยกลายเป็น “ปัจจัยเสี่ยง” ที่อาจกระทบต่อธุรกิจอย่างรุนแรงได้ นักบริหารที่มีวิสัยทัศน์ย่อมเข้าใจดีว่า ความเสี่ยงเป็นค่าใช้จ่ายที่แสนแพง จึงวางแผนเตรียมการป้องกันและหยุดยั้งผลกระทบเชิงลบเหล่านี้ได้ ในขณะที่ผู้บริหารอีกจำนวนหนึ่ง กลับพบกับความสูญเสียอย่างมหาศาล เพราะมิได้เตรียมพร้อมรับมือไว้ล่วงหน้าอย่างดีเพียงพอ การบริหารความเสี่ยงจึงเป็นเรื่องมือสำคัญยิ่งใน การบริหารธุรกิจสมัยใหม่ โดยเฉพาะการสร้างอย่างต่อเนื่องของกิจการ (business continuity management) ซึ่งจะช่วยให้องค์กรป้องกันความเสียหายความสูญเสียที่มีมูลค่าสูงมหาศาลได้ รวมทั้งยังช่วยให้มูลค่าขององค์กรสูงขึ้นเนื่องจากความมั่นใจของลูกค้าและผู้รับบริการ
- ◎ การบริหารความเสี่ยงจะเกิดประสิทธิผลสูงสุดได้ต่อเมื่อผู้ปฏิบัติงานทุกคน และทุกหน่วยงานในองค์กรมีความรู้และความเข้าใจอย่างถูกต้องในเรื่องความเสี่ยง ผู้บริหารสามารถเชิงการคิดแบบองค์รวมและคิดแบบระบบได้ และสามารถที่จะนำความรู้ แนวคิด และหลักการไปกำหนดกลยุทธ์เพื่อจัดการความเสี่ยงอย่างมีประสิทธิภาพ และทำแผนปฏิบัติการบริหารจัดการความเสี่ยงที่มีความเป็นรูปธรรมและมีประสิทธิภาพ

- หลักสูตรนี้จึงจัดขึ้นเพื่อสร้างความตระหนัก ให้ความรู้ และฝึกทักษะแก่ผู้บริหารระดับต้นจนถึงระดับสูงขององค์กรให้เข้าใจถึงแนวคิดและหลักการของการบริหารจัดการความเสี่ยง เข้าใจการระบุและวิเคราะห์ความเสี่ยงในมิติต่าง ๆ ได้อย่างครอบคลุม เพื่อนำไปจัดทำแผนกลยุทธ์บริหารความเสี่ยง บูรณาการเครื่องมือการจัดการสมัยใหม่เข้ากับการบริหารจัดการความเสี่ยง และแปลงกลยุทธ์การบริหารความเสี่ยงไปสู่แผนปฏิบัติการที่เป็นรูปธรรม เพื่อให้องค์กรมั่นใจได้ว่าองค์กรมีภูมิคุ้มกันต่อความเสี่ยงอย่างดีจนช่วยให้องค์กรสามารถเติบโตและแข่งขันได้อย่างยั่งยืน

หลักสูตรนี้เหมาะกับใคร?

1. ผู้บริหาร ผู้จัดการ ในสายงานต่าง ๆ ขององค์กร
2. บุคลากรที่มีเกี่ยวข้องกับการบริหารความเสี่ยงขององค์กร
3. บุคลากรของหน่วยงานควบคุมภายใน

ผู้เรียนจะได้รับอะไรจากหลักสูตรนี้?

1. มีทัศนคติที่ถูกต้องและตระหนักถึงความสำคัญของการบริหารความเสี่ยง
2. เข้าใจบทบาทและหน้าที่ของผู้บริหารและบุคลากรในองค์กรที่ควรทำเพื่อให้การบริหารความเสี่ยงตามหลักการบริหารที่เป็นมาตรฐานสากลเกิดประโยชน์มากที่สุด
3. เข้าใจแนวคิด หลักการ และกระบวนการบริหารความเสี่ยงตามกรอบของ COSO
4. ระบุ วินิจฉัย และวิเคราะห์ปัจจัยความเสี่ยง ประเมินความเสี่ยง ที่จะมผลกระทบต่อธุรกิจของตนเองได้อย่างเป็นระบบ
5. กำหนดแนวทางหรือมาตรการสำคัญ ๆ ที่จะช่วยป้องกัน บรรเทา หรือจัดการกับผลที่เกิดจากความเสี่ยงอย่างเป็นรูปธรรม

หลักสูตรนี้เรียนอะไรบ้าง?

Module 1: Introduction to Risk and Enterprise Risk Management

- ความสำคัญและความจำเป็นของการบริหารความเสี่ยง
- ประโยชน์ของการบริหารความเสี่ยง
- ความหมายของความเสี่ยง โอกาส และการบริหารความเสี่ยง
- ปัจจัยเหตุแห่งความเสี่ยง
- ประเภทของความเสี่ยง
- องค์ประกอบของความเสี่ยง

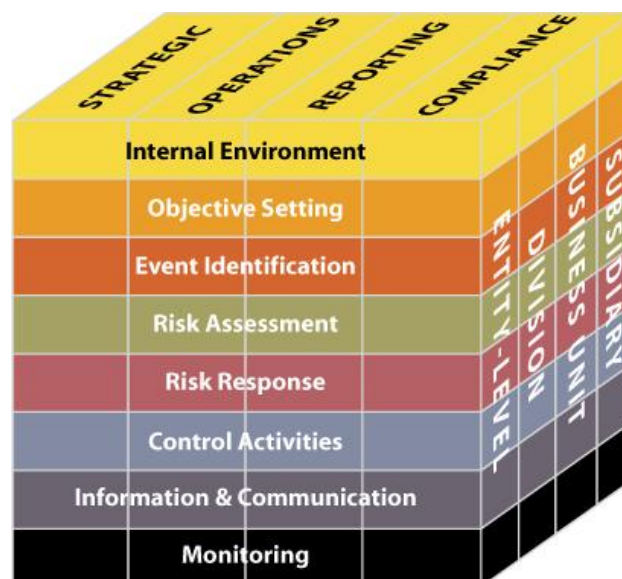
- การวิเคราะห์บริบทของธุรกิจ โครงสร้างของธุรกิจและองค์กร เพื่อศึกษาและทำความเข้าใจเกี่ยวกับองค์ประกอบและปัจจัยความเสี่ยงในทางธุรกิจ
 - โครงสร้างการดำเนินงานขององค์กร กลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และการระบุ ปัจจัยเสี่ยงเบื้องต้น
 - การวิเคราะห์สิ่งแวดล้อมภายในและภายนอกที่มีผลต่อความเสี่ยง

Workshop 1

- วิเคราะห์โครงสร้างการดำเนินงานขององค์กร การระบุผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับองค์กร การวิเคราะห์ปัจจัยเสี่ยงเบื้องต้น
- ระบุความเสี่ยง ปัจจัยเสี่ยง ที่จะมีผลต่อธุรกิจของผู้เรียน

Module 2: Risk Assessment and Measures

- แนวคิดและหลักการในการบริหารความเสี่ยงขององค์กร
- การวิเคราะห์และประเมินความเสี่ยงด้วยเทคนิคการวิเคราะห์ความเสี่ยง
- กรณีตัวอย่างการบริหารความเสี่ยงขององค์กรในประเทศไทย
- Introduction to COSO Enterprise Risk Management Process (มาตรฐานการจัดการความเสี่ยงถูกกำหนดให้ทุกบริษัทในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยด้วยดำเนินการ)
- โครงสร้าง องค์ประกอบ และขั้นตอนการดำเนินงานบริหารจัดการความเสี่ยงขององค์กรแนว COSO-ERM

COSO Enterprise Risk Management Integrated Framework

Workshop 2

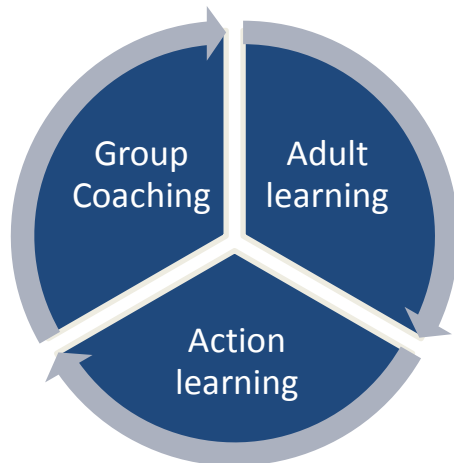
- วิเคราะห์และประเมินความเสี่ยงการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ขององค์กร
- พัฒนามาตรการเพื่อป้องกัน บรรเทา หรือจัดการกับผลจากความเสียหาย

ระยะเวลาการเรียนรู้

1 วัน (09.00 – 16.00 น.)

แนวทางในการดำเนินการฝึกอบรม

การฝึกอบรมนี้จะใช้ 3 วิธีการหลักได้แก่ การเรียนรู้แบบกลุ่มด้วยการโค้ช การเรียนรู้แบบผู้ใหญ่ และการเรียนรู้โดยการปฏิบัติ

1. การโค้ชแบบกลุ่ม (group coaching) ให้กระบวนการโค้ชซึ่งเพื่อดึงศักยภาพของผู้เรียนในการทำความเข้าใจตัวเองที่มีต่อหัวข้อการเรียน การเปลี่ยนมุมมองของตัวเองที่มีต่อสิ่งที่เรียน และการสร้างแนวทางในการหาคำตอบของคำถามด้วยมุมมองที่เหมาะสมกับผู้เรียน ด้วยตัวผู้เรียน เพื่อตัวของผู้เรียนเอง ซึ่งจะเป็นแนวทางสร้างการเปลี่ยนในตัวผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

2. การเรียนรู้แบบผู้ใหญ่ (adult learning) จะเน้นกระบวนการให้เกิดการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ แสดงความคิดเห็น เพื่อให้เกิดความเข้าใจเนื้อหาอย่างแท้จริง และสามารถนำไปใช้อย่างประสบความสำเร็จ เป็นการสื่อสาร 2 ทาง (interactive mode) ระหว่างวิทยากรกับผู้เข้ารับการอบรม เช่น

- การแนะนำตัวเอง จุดประสงค์ และความคาดหวังจากการอบรม
- การสรุปทบทวนแนวคิดสำคัญและคำสำคัญต่าง ๆ (Key thoughts and key words)
- การตั้งคำถามเพื่อกระตุ้นการคิดของผู้เข้าอบรม

3. การเรียนรู้โดยการปฏิบัติ (action learning) เน้นการทำกิจกรรมภาคปฏิบัติ โดยมีประเด็นสำคัญที่เชื่อมโยงกับการปฏิบัติและการนำไปใช้

- กระตุ้นให้ฝึกคิดและนำเสนอ
- นำสิ่งที่เรียนไปทดลองใช้
- กรณีศึกษาและกิจกรรมกลุ่มเพื่อหา solutions
- แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันในกลุ่มระดมสมอง

4. การประเมินผลการอบรมจะใช้หลายรูปแบบวิธี เช่น ผ่านการนำเสนอผลงานกิจกรรมกลุ่ม ผ่านการนำไปถ่ายทอดต่อ ผ่านแบบประเมินก่อนและหลังการอบรม ผ่านงานเพื่อนำไปฝึกฝนเพิ่มเติมในหัวข้อหรือเรื่องที่เกี่ยวข้องกับภารกิจงานของผู้เรียน

5. รูปแบบของการฝึกอบรมมีหลากหลายที่สอดคล้องกับเนื้อหาและกลุ่มผู้เข้ารับการอบรม อาทิ การบรรยาย การอภิปราย การระดมสมอง (brainstorming) กลุ่มปฏิบัติการ (workshop) กรณีศึกษา (case study) การนำเสนอผลงาน (presentation) เกมทางการบริหาร (Management games) แสดงบทบาทสมมติ (Role playing) หรือแบบประเมินตนเอง (self-assessment test) เช่น personality test, leadership styles, thinking styles เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ เกิดความสนุกสนาน และสามารถเข้าใจด้วยตัวเองอย่างแท้จริง

6. วิทยากรทำหน้าที่เป็นผู้อำนวยความสะดวก (facilitator) ในการเรียนรู้ ผ่านกระบวนการสอนแบบกลุ่ม เพื่อให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาประยุกต์เทคนิคและเครื่องมือได้อย่างเหมาะสมกับความต้องการของตนเอง และนำไปสู่การใช้ปฏิบัติงานจนเกิดความชำนาญ

7. เพื่อให้การถ่ายทอดองค์ความรู้สามารถนำไปสู่ประโยชน์ต่อองค์กรและสอดคล้องกับบริบททางธุรกิจของแต่ละองค์กร กิจกรรมต่าง ๆ จะถูกออกแบบให้เหมาะสมกับลักษณะการดำเนินงานทางธุรกิจของแต่ละองค์กร (Customized) โดยดำเนินการจัดอบรมภายในองค์กร (In-house Training) ในวันและเวลาที่องค์กรสะดวกและบุคลากรมีความพร้อมในการเข้าอบรม

เกี่ยวกับผู้สอน

ดร.อมรศักดิ์ กิจชนานันท์ เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารจัดการภาครัฐและเอกชน มีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 15 ปีร่วมกับหน่วยงานภาครัฐ องค์กรธุรกิจเอกชน องค์กรระหว่างประเทศ สถาบันวิชาการและหน่วยงานคลังสมองในระดับประเทศและระดับนานาชาติ องค์กรประชาสังคม และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในด้านการวิเคราะห์วิจัยนโยบายสาธารณะ การออกแบบและการบริหาร โครงการ การพัฒนาองค์กร การปรับปรุง

ระบบบริหาร การพัฒนาผู้นำและสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ รวมทั้งมีความรู้อย่างกว้างขวางในประเด็นการ พัฒนาระดับภูมิภาคและระดับโลก โดยเฉพาะแนวโน้มการพัฒนาในมิติระหว่างประเทศและใน ASEAN

ดร.อมรศักดิ์ได้รับปริญญาเอกจากมหาวิทยาลัย Bristol ประเทศอังกฤษ ในอดีตท่านเคยเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการ บริหารและการพัฒนาในหน่วยงานระหว่างประเทศหลายหน่วยงาน อาทิ องค์กรเพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศ แห่งสหรัฐอเมริกา (USAID) คณะกรรมการเศรษฐกิจและสังคมแห่งสหประชาชาติประจำภูมิภาคพื้นเอเชียแปซิฟิก (UNESCAP) โครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ (UNDP) เป็นอาจารย์ที่สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (NIDA) และ University of Bristol เป็นนักวิจัยที่ National University of Singapore และ University of Bristol เป็นนักวิจัยรับเชิญที่ University of Wisconsin-Madison ประเทศอเมริกา และ Australian National University ประเทศออสเตรเลีย

ดร.อมรศักดิ์ มีประสบการณ์ในการสอนและการบรรยายมากกว่า 10,000 ชั่วโมง ทั้งในฐานะของอาจารย์พิเศษใน มหาวิทยาลัยกว่า 10 แห่งทั่วประเทศ และวิทยากรพิเศษให้กับหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนจำนวนมาก ตลอดจนการให้คำปรึกษาหน่วยงานภาครัฐและเอกชนทั้งในและต่างประเทศกว่า 40 หน่วยงาน/โครงการ เช่น UNESCAP, UNDP, Rockefeller Foundation, Oxfam, องค์กรเพื่อการพัฒนาอุตสาหกรรมแห่งสหประชาชาติ (UNIDO), the UK Professional Associations Research Network, National University of Singapore, University of Hong Kong, การไฟฟ้านครหลวง ห้าง Big-C สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการสภา วิจัยแห่งชาติ สภาผู้ส่งสินค้าทางเรือแห่งประเทศไทย กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เป็นต้น

ดร.อมรศักดิ์มีผลงานวิชาการที่ได้รับการตีพิมพ์เป็นภาษาอังกฤษในหนังสือและวารสารวิชาการทั้งในและ ต่างประเทศหลายฉบับกว่า 15 ชิ้น รวมทั้งได้เดินทางไปปฏิบัติการกิจหน้าที่ในกว่า 15 ประเทศทั่วโลก

